

GLASOVA Panorama

KRANJ, 18. AVGUSTA 1962 — LETO II — ST. 32

VLAK S 419 SLOVENSKIMI IZSELJENCI, KI ZIVE V FRANCII, V GLAVNEM V POKRAJINI MOSELLE, JE V PONEDELJEK NEKAJ PO 13. URI Z OKROG SESTURNO ZAMUDO PRIPELJAL NA JESENISKO POSTAJO, KJER SO JIM PRIREDILI PRISRCEN SPREJEM. REPOR-TAZO BERITE NA 3. STRANI

Dvojni polet v vesolje

Pravijo, da ena lastovica obkroži Luno ni več daleč. Toda, ne gre zgolj za polet v vesolje, zakaj po mnenju sovjetskih znanstvenikov osvojitve vesolja ne pomeni samo poletov, temveč proučiti pogoje, pod katerimi bo človek lahko v vesolju živel in delal.

Dnevi nestrpnega pričakovanja, kdaj se bosta dva človeka iz vesolja spustila na zemljo in kakšne vesti bosta prinesla iz tega dolgega potovanja, so zapisani v kroniki vesoljskih raziskav. Sovjetska zveza in z njo ves svet se je veselil trenutka, ko sta se »Sokol« in »Orel« vrnila na Zemljo. V rojstnih mestih dveh vesoljskih potnikov Čeboksaru in Uzinu so zbrale množice, da bi pred hišami kozmonavtov čestitale staršem in domačinom.

Podatki o tem dvojnem poletu so občudovanja vredni nad 48-krat. Pot, ki jo je

preletel je enaka petkratni razdalji med Zemljo in Luno. V mračnem, tihem okolju vesolja je torej preživel 94,25 ur ali skoraj štiri dni! V tem času je nad 64-krat letel okrog Zemlje in preletel 2.600.000 km. To je sedemkratna razdalja med Zemljo in Luno.

Podpolkovnika Popoviča so izstrelili iz letnega kozmodroma dan pozneje. V vesolju je preživel nekaj manj kot tri dni. V tem času je preletel približno 2 milijona kilometrov. Zemljo je obkrožil nad 48-krat. Pot, ki jo je

preletel je enaka petkratni razdalji med Zemljo in Luno.

Po pristanku na Zemlji sta oba vesoljska potnika bila dobro razpoložena. Na poti od letališča do hiše, v kateri sta bila kosmonavta na počitku, je množica ljudi uprizorila enkratno navdušenje. Ko sta prispela v hišo, je bilo toplo, nakar je Popovič dejal: »Častna beseda v vesolju je bilo mnogo udobnejše.« Nikolajev pa je dodal, »da, bilo je manj ljudi in manj hrupa.«

SOVJETSKI KOSMONAVT NIKOLAJEV, KI JE KOT TRETJI VESOLJSKI POTNIK POCAKAL V VESOLJU TUDI ČETRTEGA SOVJETSKEGA KOSMONAVTA POPOVIČA, DA BI SE Z NJIM LAHKO POGOVARJAL

Na svetu volijo najrazličnejše lepoticke. Vsako leto dobimo novo »lepoticco sveta«, na ducale lepotic različnih držav, na stotine lepotic raznih mest, hotelov, plaž... (tudi nudisti volijo svojo lepoticco) in še mnogo drugih. Volitev lepoticke je, kjer si že bodi, vedno prijeten dogodek za vse, ki se navdušujejo za lepa dekleta (ni prav, da se še nihče ni spomnil na to, da bi uvedli tudi volitve lepoticcev), zato se temu tudi na Bledu nočejo odreči.

Glavno besedo pri volitvah na Bledu so imeli gledavci v kazinskih dvoranah. Zato se je bilo mogoče uvr-

Blejska lepoticca

stiti v ospredje tudi z glasovi številnih znancev in prijateljev. Za »lepoticco Bleda« — Mojco Platner iz Ljubljane — to ne velja.

Za Mojco so značilni tile podatki: stara je 17 let, v jeseni bo šla v III. razred gimnazije, rada ima zeleno, rdečo in črno barvo, ne mara telovadbe, rada se uči jezike, večkrat nastopa v televizijskih oddajah, visoka je 170 cm, teška 52 kilogramov in doma je iz Ljubljane.

- Pa tvoj konjiček?
- Balet. Učim se ga že 6 let. Zaradi njega ne maram telovadbe. Mislim, da to dvoje ne gre skupaj.
- Ali se kaj bojiš, da ti bo tvoja sestra kdaj tekmica?
- Oh, saj je stara kele osem let!
- Zeliš priti k filmu?
- Enkrat sem že igrala. Epizodno vlogo v filmu »Ples v dežju«.
- Katere knjige in filmi so ti najbolj ugajali?
- Od knjig Desree, od filmov pa »Vojna in mir«, »Vreli asfalt«.
- Pred kratkim si bila izvoljena tudi za »lepoticco hotela Palace« v Portorožu. Katere izvolitve si bila bolj vesela?
- Ne vem. V Portorožu je bila hujša konkurenca, na Bledu pa lepša darila.

Srečanja z ljudmi

Prsti Vatikana na Cejlonu

V glavnem mestu Cejlona so izvršili smrtno kazen nad morilcem cejlonskega premiera Solomona Bandaranaike. Ob tej priliki je sovjetski časopis «Novoje vremja» objavil zanimiv članek, ki ga v skrajšani obliki ponatiskujemo.

KREST ZARADI ZLOČINA

V mestni temnici «Lilika» v cejlonskem glavnem mestu Kolumbo so obsili morivca bivšega cejlonskega premiera. Morivca je bil budistični

menih, ki je 24 ur pred izvršitvijo smrtne kazni, ko so mu zavrnilo prošnjo za pomilostitev, spremenil svojo vero. Na prošnjo zločinca je v celico prišel katoliški duhovnik in morivec je bil po vseh verskih običajih prekrščen. Med tem verskim obredom je budistični menih izjavil, da po njegovi stari veri ne more dobiti odveze v nebesih, sedaj pa, ko je sprejel novo vero in postal kristjan računa na nebeski mir.

Zadnja morivčeva želja je morda čudna. Toda še bolj čudno je njegovo kaznivo dejanje. Obesili so ga 32 mesecev po izvršenem zločinu. Vlada je šele sedaj lahko pojasnila politično ozadje zločina in razložila, kdo je morivcu obljubil, da se nad njegovo glavo ne bodo uresničile posledice stare verske zapovedi «ne ubijaj». Ves ta čas je bilo iskanje udeležencev in zasnovavcev tega strašnega zločina brezuspešno, čeprav je v preiskavi sodelovala vsa cejlonska policija in dva posebej poklicana detektiva iz Londona.

MIROVANJE POSTOPKA

Ni noben čudež, da je postopek proti zločincu lep čas miroval. Po trditvah nekaterih cejlonskih poslancev se je prve dni po

umoru med priprtimi zatekel tudi Richard de Zoisa. Njegov brat je bil na položaju namestnika cejlonske policije. Ta je podvzel vse ukrepe, da bi se stvar zapletla in porazgubili dokazi.

Glavni dokaz, samokres s katerim so Bandaranaike ubili, je ostal v dobrih rokah. Kaznovani zločinca je iz tega samokresa izstrelil štiri strele na cejlonskega premiera, peti strel pa je bil namenjen njegovi ženi, ki je med sprejemom, ko je zaslišala strele, stekla na pomoč svojemu možu. Čeprav je zgubil že veliko krvi, je pokojni premier Bandaranaike uspel zločincu izbiti orožje iz rok in samokres je skozi steklena vrata odletel v sosednjo sobo. Tam so ga našli in predali oblastem. Ugotovili so, da je samokres dal zločincu v roke neki katoliški misionar, ki je zločincu obljubil oprostitev greha, če bo prestopil v katoliško vero.

DRUŽINA ZAROTNIKOV

Katoliški misionar Osi Korea je priznal pred sodiščem, da je orožje dobil od nekega policijskega uslužbenca. Uslužbenca so zaprli in klobčič se je začel odmotavati. Dognali so, da je lastnik samokresa finančni minister Stenly de Zois. Podatki preiskave so prišli v cejlonski tisk in v skupščino. Posledica tega je bila, da so se bratje Zois morali povleči z visokih položajev. Vpliv družine Zois je bil še vedno

tako močan, da so lahko zavlačevali s preiskavo in pripravljali maskevanje. Nejasno je, kako bi se celotna stvar končala, če v začetku leta ne bi zaprli tudi tretjega brata Zoisa. Tretji brat ni prišel v zapor po nedolžnem. Pripravljali je državni udar, ki pa je bil pravočasno odkrit.

V Kolumbu so sedaj sporocili, da se bo kmalu zagovarjali pred sodiščem udeleženci zarote proti vladi. Mnogi državni voditelji napovedujejo, da bo nova sodna obravnava nadaljevanje prejšnje. V sodnih spiskih so ista imena, ki so se pojavila pred sodiščem, ko so sodili zločinca, ki je zakrivil umor predsednika Bandaranaike. Politični cilj obtožbenih je v obeh primerih enak: Solomona Bandaranaike so ubili, ker je v politični načrt vključil politiko mirnega sožitja in odpravo agleskih vojaških oporišč na Cejlonu. Na notranjem tržišču se je zavzemal za nacionalizacijo prometa in agrarno reformo.

VLADA VDOVE

Vlada, na čelu katere je vdova bivšega cejlonskega premiera Bandaranaike, nadaljuje isto politično linijo, ki jo je začrtal že njen mož.

Sedaj je postalo marmakaj razčiščeno, zakaj je bila organizirana zarota proti vladi. Da bi razumeli, zakaj je morivec dobil orožje, je dovolj, če pregledamo spisek

ljudi, ki so v zaporu. Pred sodiščem se bo zagovarjalo 24 zarotnikov. Med njimi je kar 16 katoličanov. Nobenega dvoma ni, da katoliška cerkev ne bi imela vmes svojih prestov.

Rekli so

«Koncesije se končajo tam, kjer se začnejo principi.»

Harold Macmillan, britanski premier

«Danes imajo pisatelji pre dolgo razgovore o svojih bonotarijih. Če bi slikal portret romanopisca, bi ga naslikal, ko treje denar.»

Pablo Picasso, francoski slikar

«Atomijski poskusi v stratosferi spominjajo zelo na otroke, ki se igrajo z britujco.»

U Tani, namestnik generalnega sekretarja OZN

«Nobena področje izobrazbe ni danes tako zastopano kot prekvapljiva tistih, ki že imajo neko izobrazbo.»

Pedagoški inštitut v Brooklynu

«Obstaja samo en primer, ko si ženska želi, da bi bila nekaj mesecev starejša. To se zakrat, ko prikljuje otroka.»

Dr. David Jones, zdravnik

«Kar se tiče poročnih oblek, je bila barva je vedno simbol nedolžnosti. Toda vedno bolj poredko v poročnih uradnih vidimo bele obleke.»

Fier Carden

«Lahko je biti v poslanski klopi Britanec in pošilati hrabre besede preko La Mancha. Toda če Velika Britanija ne bo sprejeta v Skupno tržišče, bomo ostali osamljeni otok, gospodarstvo otoka pa bo prej nazadovalo, kot ostalo takino, kot je sedaj.»

Edward Heat, čuvar pečatov

«Ka sem letel po vesolju, sem si začel, da bi takien mir zavladal tudi med ljudmi na svetu.»

Jurij Gagarin, sovjetski kozmonavt

GLOBUS

● PONOSNA MATI

General Eisenhower je pred kratkim pripovedoval zanimivo zgodbo o treh sinovih, ki so vsak na svojem področju napravili veliko kariero. Trije bratje v Eisenhowerjevi družini so znani: prvi po generalskih zvezdicah in sedežu v Beli hiši, drugi brat je bil univerzitetni profesor, tretji pa bančnik. Ko je takoj po vojni general Eisenhower obiskal svojo mamo v rojstnem mestu, je mati prišla na železniško postajo z obema bratoma in nekaterimi starejšimi damami. «Poljubil sem mamo, poljubil sem oba brata in poljubil sem tudi prisojne dame.» Takrat pa pravi ena izmed starejših dam generalovi mami: «Vaš sin je velik človek!» V trenutku, ko je generalova mati gledala vse tri svoje sinove, je pristavila: «Kateri pa?»

● PRAZNOVERJE

Ameriški vesoljski potnik John Glenn, ki je kljub številnim pismenim opozorilom obkrožil Zemljo z raketo Mercury št. 13, je dobil od 13 ameriških senatorjev za uspešno borbo proti praznoverju kot darilo 13 zlatih ročnih ur z gravirano številko 13.

● FOTOVANJE Z VLAKOM

Najboljše plačani televizijski igravec na svetu – ameriški komik Jackie Gleason ne mara potovati z letalom in do sedaj še ni prestopil vrat potniškega letala. – Za svoje potovanje iz Hollywooda do New Yorka si je pred kratkim najel poseben vlak s sedmimi vagoni.

● OZDRAVELA PEVKA

Znana francoska pevka, ki služi za vzor v petju poppevk številnemu naraščanju, se zahvaljuje svojemu novemu možu, grškemu brivcu Theu Lamboukasu za ponovno ozdravitev. «Theo je spravil iz moje spalnice spalne praške, kapljice za žolodec, snežne tablete in zdravila za revmatizem. – je tujemu tisku zaupala glavna pevka.

Zlata medalja

V nedeljo zvečer se je vrnil s Finske trobentar Pavel Grašič. S studentovskim orkestrom, ki je štel 11 glasbenikov, je nastopil na festivalu v glavnem mestu Finske Helsinkih.

● Koliko časa ste bili na Finskem in koliko ste igrali?

«V Helsinkih smo bili 11 dni. Za pot smo porabili preko Madžarske in SZ po pet dni v vsako smer. Igrali smo precej, po dvakrat do trikrat na dan, tako da smo bili zelo utrujeni.»

● Kdo vse je nastopil na festivalu?

«Nastopilo je mnogo skupin iz Azije (Kitajci, Japonci, Vietnamci) s svojimi lačjami so pripuili Francozi, Sovjeti in vzhodni Nemci, bili so tudi Kubanci, Američani, Egipčani, Madžari, Čehi, Bolgari, Romuni in še precej drugih.»

● Kulturni program je imel tudi tekmovalni pomen. Kako ste se uvrstili?

«Igrali smo v skupini orkestrom z velikimi zasedbami. V naši skupini so igrali

tudi poklicni godbeniki sofijskega radia, razen tega pa še nekaj drugih ansamblov. Zasedli smo prvo mesto in osvojili zlato medaljo. Tudi naš aranžer Janez Gregorc je prejel posebno diplomu za najboljši aranžmaje. V mali zasedbi pa so osvojili zlato medaljo Čehoslovaki.»

● Kakšen je bil sprejem?

«Lahko rečem, da je bil dober, tako takrat, ko smo igrali, kakor tudi takrat, ko smo bili na ulicah finskega glavnega mesta, česar ne bi mogel trditi za vse ostale udeležence festivala. Sploh je bilo med prebivalstvom precej ljudi, ki so nasprotno festivalu, kar se je izražalo tudi ob demonstracijah ob otvoritvi, o čemer pa ste gotovo že brali v dnevnem časopisu.»

● Ko ste se vračali domov, ste verjetno še kje nastopili?

«Ne. Hoteli smo nastopiti v Leningradu, pa nismo mogli dobiti dovoljenja. Povedali so nam, da bi lahko prišli šele novembra!»

S slovenskimi izseljenci
od Jesenic do Ljubljane

Stiski rok med smehom in solzami

Slovenska zemlja, ki je niso nikdar pozabili in ki jo iz leta v leto raje obiskujejo, jih je spet pristrčno in toplo sprejela. Kot mati svojega sina, ki se vrne po dolgih letih.

Domovina ne pozablja svojih sinov in hčera. In tudi oni ne pozabljajo svoje domovine.

Domovina je bila kruta, ko so morali oditi. Ni bilo dela in ne zaslužka in sprejeli so jih francoski rudniki, kjer so krvavele njihove dlani in se potila njihova četa. Ustvarili so si dom in družino daleč od rodne grude. Pa jim srce ne da miru, da se včasih ne bi vrnili.

Domovina je ena in vedno najboljša mati!

«Dragi bratje in sestre v domovini! Z veseljem spre- govornim nekaj besed v naši rojstni domovini, kamor smo se srečno pripeljali. Najprej iskreno pozdravljam vse člane Izseljenske matice in se jim najlepše zahvaljujem za

ta topli sprejem, ki ste nam ga spet pripravili. Zelo nas razveseli in marsikdo ima solze v očeh, ko zagleda na naših tleh predstavnik naše Izseljenske matice in svoje sorodnike.

Vse leto se človek veseli tega obiska, obiska svoje rodne grude.

Se enkrat najlepša hvala Izseljenski matici za njen trud za nas izseljence. Se naprej jim želim mnogo uspehov in takega prijateljstva kot doslej. Isto želim tudi oddaji Radia Ljubljana za izseljence.

To želi Johan Pribošek in pozdravljam tudi vse ostale naše rojake v Franciji, ki se letos niso mogli udeležiti obiska v domovini. Posebno lep pozdrav mojim hčerkam Lukasek in Klein z družina- ma, prav tako tudi vsem mo- jim prijateljem. — Johan Pribošek.»

Razen njega se je v imenu vseh izseljencev iz Francije na jeseniški železniški postaji za topel sprejem zahvalil še Franc Skruba.

V vlaku je bilo vroče. Z robcem sem si nenehno bri- sal pot s čela. Rojaki pa so mi pripovedovali svoje zgod- be. Na kratko — ni bilo časa za daljše razgovore. Hitro smo bili namreč v Ljubljani in tam so jih čakali domači. Treba je bilo iztovoriti prtlja- go, treba se je bilo na hitro

prijateljico... izmenjati si nekaj besed, obrisati solze, urediti za odhod domov. Dopust je kratek in treba je iz- koristiti vsako minuto.

Pripovedovali so mi...

«Sestnajset let sem imel, ko sem leta 1924 odšel zdoma s trebuhom za kruhom, sam, brez očeta in matere. 32 let nisem videl Slovenije, zad- nja štiri leta pa vsako leto prihajam na dopust domov. 37 let sem delal v rudniku, v Merlebachu, zdaj sem pa že leto dni upokojen.»

Anton Cop iz Fare pri Kočevju je za trenutek utih- nil, potem pa nadaljeval: «V

EDEN NAJSTAREJSIH IZSELJENCEV, FRANC POGLAJN IZ PRESKE PRI SMARTNEM NA DOLENJSKEM, STAR 2E 85 LET, SE JE NA VSAK NACIN HOTEL SLIKATI Z JESENICANKAMA V NARODNIH NOSAH, KI STA ZA NASE ROJAKE PRIPRAVILI SOPKE GORENJSKIH NA- GELJNOV

in otroci (pet jih imam) pa znajo že zelo slabo sloven- sko. Če bi bila žena Sloven- ka, bi zdaj, na stara leta raje živel doma, tako pa...»

Močno mi je stisnil roko, ko sva se poslovila...

Agnus Ziete je mlada gos- pa, komaj 26 jih ima in v njenem naglasu je že čutili močan tuj prizvok.

«Slabo govorim slovensko! mi je povedala. «Poročena sem s Francozom, stara pa sem bila komaj dve leti in pol, ko sem zapustila Rimske Toplice, kjer sem rojena. Z drugič sem prišla v Sloveni- jo in še bom prišla. Zelo mi je všeč.»

Marija Ločnik (rojena Papež) iz Boštanja ob Savi pri Sevnici je bila rojena leta 1892 in v Francijo je odšla šele leta 1954, pa se tokrat za stalno vrača domov. «Mož Franc Ločnik», pripoveduje, «je bil Slovenec, doma iz Sevnice. Dve leti je bil mlajši od mene. L. 1954 je prišel na dopust in poro- čila sva se. Delal je v rud- niku, a bil je že upokojen. Zelo dobro sva se razumela. Toda letos, 3. junija, je umrl, star 68 let. Zdaj grem do- mov, kaj hočem sama v tu- jini...»

Veskozi je imela solze v očeh, ko mi je pripovedovala svojo zgodbo. «Kako dobro

sva se razumeva...» je po- navljala.

Alojz Bervar iz okolice Trojan je med redkimi naši- mi izseljenci v Franciji, ki ne dela v rudniku, ampak ima svojo trgovino. Vendar je 13 let delal v rudniku, Zena je Slovenka, doma iz Konjic pri Mariboru. V Fran- cijo je odšel leta 1921. Nekaj časa je imel težave z jezi- kom, potem pa se človek vse- mu privadi, pravi. Ze lani je dopust izkoristil v svoji rodni domovini, pa je zbolel, takoj ko je prišel.

«V klinični bolnišnici v Ljubljani sem bil operiran na žolčnih kamnih. Težka operacija, pa sem se zelo dobro pozdravil, tako dobro, da sem čez tri tedne z osta- limi rojaki vred šel že do- mov. Zahvaljujem se dr. Končanu, primariju, in vsem, ki so sodelovali pri mojem hitrem ozdravljenju, za trud, ki so ga imeli z menoj. Zelo sem vesel in hvaležen. Sam se grem zahvalit.»

419 je bilo vseh, jaz pa sem govoril samo z nekaterimi. In vsi so bili srečni, da so spet doma, tako srečni, da jim je ušla tudi prenekatera solza.

Srečno, dragi rojaki, srečno v domovini, ki vas spre- jema z razširjenimi rokami!

ANDREJ TRILER

STISKI ROK IN SOLZE V OČEH, KI GOVORE: SREČNO V DOMOVINI!

S SPREJEMA NA JESENIŠKI POSTAJI

Ljubljani me čaka mama Marija, verjetno pa tudi sestri in brat. Oči so se mi orosile. «Zapišite še to!» je rekel, «z velikimi črkami zapišite in vsi mladi naj pre- boro, da je bolje doma kot v tujini.» Ustvaril sem si dom v tujini. Zena ni Slovenka

Naše zračne ceste

Jugoslovanska letala letijo na 46 progah - Sedaj 200 tisoč, leta 1970 že milijon potnikov letno

Zgodovina našega zračnega prometa se je v naši državi začela 15. februarja 1928. leta na zemunskem letališču. Prva zračna proga je povezala Zemun z Zagrebom.

To jutro je bilo zelo hladno, oblačno in deževno. Nekaj po osmi uri so mehaniki prijeli za kovinski vijak šestsedeznega letala da bi pomagali pilotu pognati motor. Motor ni odgovarjal na napore, tudi potem ne, ko je mehanikom priskočil na pomoč sam direktor društva za zračno letenje. Zato so hitro sklenili, da za prvi let uporabijo drugo letalo, ki je bilo še v hangarju. Napolnili so ga z gorivom in prenesli vanj prtljago, sedeže in premetili potnike. Pred vzletom je direktor še enkrat odprl potniško kabino in zaželel srečno pot.

Ze tega leta je bilo z letali prepeljanih 1322 potnikov. Enajst let pozneje 12.087. Med vojno so bili vsa letala potniškega prometa uničena.

Primerjava s prometom v povojnih letih je skoraj nemogoče. V letu 1961 je z letali potovalo 270 tisoč potnikov, prepeljala pa so tudi skoraj 3000 ton blaga (l. 1939 185 ton).

Jugoslovansko potniško letalstvo vzdržuje 46 zračnih prog, ki povezujejo 13 mest v naši državi in 12 v inozemstvu. Največ letal pristane in vzleti na našem največjem letališču - v Beogradu.

Prilodnje leto naj bi na naših progah začela leteti nekatera nova reakcijska letala "Caravelle", ki imajo po 72 sedišč in razvijajo hitrost do 850 kilometrov na uro. S temi letali bodo okrepljene mednarodne proge Beograd - Zagreb - München - Pariz, Beograd - Zagreb - Frankfurt - London, Beograd - Zagreb - Zürich in Beograd - Atene - Kairo. V načrtih so tudi letalske zveze s Severno Afriko in Bližnjim vzhodom.

Ze leta 1970 naj bi naša letala prepeljala letno okoli milijon potnikov.

Poleti letijo naša letala povprečno po šest ur dnevno, s čimer se zelo približajo evropskemu povprečju iz-

koriščenosti letal. Kot je vprečje kaže, da letijo naša letala 7 minut manj kot se potniki odločajo za vlak ki izkoriščajo letala po 8 ur 3 ure, kar pa je le polovico dneвно. Vendar pa letno poevropskega povprečja.

MREZA ZICNIC IN VLECNIC SE ZADNJA LETA HITRO IZPOPOLNJUJE. V IZGRADNJI SO RAZEN STARIH ZICNIC TUDI NOVE, KI BODO TURISTE VLEKLE TUDI NA VELIKO PLANINO IN IZ BOHINJA NA VOGEL. STARE ZICNICNE PA ZADOVOLJUJEJO POTNIKE, KI SO NAMENJENI NA VITRANC, KRVAVEC IN NA STRAŽE. NAJLEPSI IZGLAD PA IMA VSEKAKOR MARIBORSKA VZPENJACA, KI JO VIDITE NA SLIKI IN SLUŽI STEVILNIM POTNIKOM ZA HITER IN LAHEK PRIHOD NA POHORJE

Zanimivosti

• STOLETNIKI

Mnogi znanstveniki so bili mnenja, da je visoka starost značilna samo za prebivavce Kavkaza, ki je znan po blagem podnebju. Toda z njim se lahko kosajo mnoga področja Jakutije v Vzhodni Sibiriji, v kateri je že 158 prebivavcev prešlo sto let.

Severno od 67. vzporednika ob izviru reke Jane v malem arktičnem naselju Stolbi živi več rudarjev stoletnikov. Po mišljenju zdravnikov - higienikov vpliva na "podaljšanje mladosti" predvsem zdravo podnebje. Stevilo sončnih dni je tu večje kot v drugih znanih klimatskih kopališčih Kavkaza in Sviece. Široki masivi iglastih in listnatih gozdov obogatijo zrak z zdravilno aromo smole. V Jakutiji je na vsakih 100 tisoč prebivavcev povprečno 32 stoletnikov, medtem ko je v ZDA med belci le 1,5 stoletnikov na 100 tisoč prebivavcev. Se manj jih je v Franciji, in sicer: 0,7; v Angliji 0,6 in Japonski 0,1.

• VESELA NARKOZA

Zdravnik moskovske rešilne postaje Andrej Sergejev in inženir Boris Gorski sta konstruirala prenosljiv aparat za dajanje kratkotrajne narkoze. Na pokrovu kovčka so baloni s protoksidom in kisikom. Vsebinsa balona je zadosina, da vzdrži bolnika pod narkozo 40 minut. Aparat je enostaven, z njim se lahko upravlja. Vse potrebno za delovanje naprave se lahko pripravi v eni do dveh minutah. Protoksid ni škodljiv za organizem. Izvoje odlično razpoloženje, bolniki so veseli, nekateri pa prično celo peti. Kemiki ga niso zaman imenovali "razveseljujoči plin".

Aparat je uporaben v vseh primerih - tudi v napadih, ki jih spremljajo hude bolečine. Potrebno je le nekaj minut sna pod delovanjem "razveseljujočega plina" in bolečine ponehajo.

• TELEVIZIJSKI STOLP

Tovarna železnih konstrukcij v Dnjepropetrovsku (Ukrajina) je za leningrajski televizijski center zgradila 315 m visok stolp, ki je za 15 m višji od znanega Eifflovega stolpa v Parizu. Televizijski stolp je zgrajen v obliki šeststoročne piramide. V višini 200 metrov je mentirana 3 nadstropna stavba s površino 400 kvadratnih metrov. V prvem nadstropju so prostori za izletnike, v ostalih dveh nadstropjih pa TV naprave za črno-belo in barvno televizijo.

• ALI JE NA MARSU VODA?

Znani sovjetski znanstvenik profesor Mikołaj Kozirev, ki je odkril vulkansko erupcijo na Mesecu, se že dalj časa ukvarja s proučevanjem Marsa. Proučeval je spektrograme, ki jih je dobil v času opozicije Marsa v letih 1954, 1956 in 1961. Po daljšem študiju Marsovih spektrogramov je prišel do spoznanja, da je na planetu Marsu voda v obliki snega in ledu.

Žrtev svojega odkritja

Strokovnjaka britanskega ultra - tajnega laboratorija za pripravo bakteriološkega orožja je ubil bacil pljučne kuge, ki ga je sam ustvaril

Že leta 1925 so se delegati 81 držav v Zenevi strinjali v tem, da bi bakteriološko vojno prepovedali. Vendar ta prepoved ni bila upoštevana. Tako so na primer Japonski delili med drugo svetovno vojno prebivavcem v Mandžuriji okužena nalivna peresa in tako opravljali svoje eksperimente. Nemci so leta 1943 objavili, da so njihovi znanstveniki izdelali strašno orožje, ki naenkrat lahko uniči na milijone ljudi. Niso ga upali uporabiti, ker bi se jim to zaradi goste naseljenosti Nemčije lahko zelo maščevalo. Od leta 1952 naprej, ko sta Sovjetska zveza in Kitajska shtožili Ameriko, da je v Koreji raztrkala na milijone ljudi - nosilci različnih neizlekljivih bolezni, je bakterio-

loško orožje postalo tajnost. V vseh velikih državah so laboratoriji zaščiteni z nелеktrono bodečo žico, s policijskimi psi, hermetično zaprtimi okni in z vrati, ki jih odpirajo posebne elektronske naprave.

Na tisoče znanstvenikov dela v teh laboratorijih. Njihovi uspehi nam že ob sami misli na to, da bi jih kdaj uporabili, vzbujajo strah in grozo. Na primer "botulinus". Mogoče ga je dodati vodi ali hrani. Njegovi strupi izžvevajo bolezen, ki z gotovostjo ubije. "Hollisteraza" preko centralnega živčnega sistema ubije v nekaj minutah. Najbolj zanesljivo bakteriološko orožje so še vedno sfari sovražniki človeštva: tifus, kolera, kuga. Lahko in hitro se širijo. Dovolj je, če

položimo v granate in bombe mrčes, ki prenaša to bolezen in v nezaščitenih predelih se bo bliskovito razširila in onemogočila vsako obrambno sposobnost.

NEUNIČLJIVA KUGA

Proti tej bolezni so zdravniki (ki to ime res tudi zaslužijo) našli zaščito - antibiotike. Toda tudi znanost, ki dela za smrt, ni po-

puštila. Mikrobiologi so začeli v strašnih laboratorijih vztrajno vzgajati mikroorganizme, ki jim antibiotiki ne morejo do živga. V tem so uspeli. Tudi dr. Glefri Backon, v britanskih laboratorijih Porton Downs, je vzgojil nov bacil kuge, proti kateremu se ni mogoče boriti. Sam je bil sicer cepljen proti kugi, toda to mu ni pomagalo, saj je bil okužen s svojim "velikim" izumom.

ZNAK ZA NEVARNOST

Takoj po smrti znanstvenika Backona so bili narejeni vsi ukrepi, da bi se širjenje bolezni preprečilo. Našli so 42 oseb, ki so

bile skupaj z njim neposredno pred njegovo obolevitjo in smrtjo. Med njimi so bili tudi njegova žena, dve hčerki, mlada Francozinja, ki je bila pri njih na obisku, prijatelji in osebje bolnice, kateri je umrl. Vendar znanstveniki menijo, da je samo ena možnost proti milijon, da bi zaradi tega nastala epidemija.

Kmetje podijo Jeana Gabina

Francoski kmetje opominjajo nekmete, naj dajo zemljo v zakup tistim, ki jim je obdelovanje poklic - Naslednja tarča Brigitte Bardot?

Pred dnevi je Pariz z velikim vznemirjenjem sprejel novico, da je več sto kmetov prišlo na posestvo Igravca Jeana Gabina in zahtevalo, da jim da v zakup svojo ogromno posest. Po mnenju desničarskega tiska takl izpadi kmetov ogrožajo sam temelj kapitalističnega reda - privatno svojino. Mnogi zamerijo oblastem, da niso branile zakonske pravice enega izmed svojih državljanov in niso kaznovale kmečke poveljnice.

Vendar položaj je ni tako dramatičen in nevaren. Eden izmed voditeljev skupine kmetov je dejal: "Mi nismo proti pravici privatnega lastništva. Tudi proti temu nismo, da trgovci, industrijanci in pripadniki svobodnih poklicev kupujejo zemljo. Toda mi ne moremo dopustiti, da oni sami izkoriščajo zemljo. S tem smo jih jasno opomnili, da naj jo čimprej oddajo v zakup."

ZGODNJI OBISK

Pred dobrimi štirinajstimi dnevi je Igravec Jeana Gabina že ob pol petih prebudilo zvonjenje telefona. Upravnik posestva mu je sporočil, da je velika množica kmetov v avtomobilih, na traktorjih in kamionih napoinila dvorišča in zahteva, da govori z gospodarjem.

Medtem ko se je Gabin oblačil, so kmetje popolnoma obkolili zgradbo. Bilo jih je okoli sedemsto. Povzpeli so se celo na strehe in metal z njih opeko. Drugi so tolkli po vratih in oknih. Ko je Igravec prišel, so se nekoliko umirili, vendar so bili zelo odločni. "Dajte zemljo v zakup tistim, ki jim je to

poklic. Zaradi vas pravi posestniki nimajo niti dovolj dela, še manj pa kruha, so bile njihove glavne zahteve. Bogataši namreč kupujejo najboljšo zemljo, za katero plačajo več, kot je vredna, in jo potem ne obdelujejo. Gabin na primer na okoli 400 hektarjih zemlje "goji" le razne krave in konje.

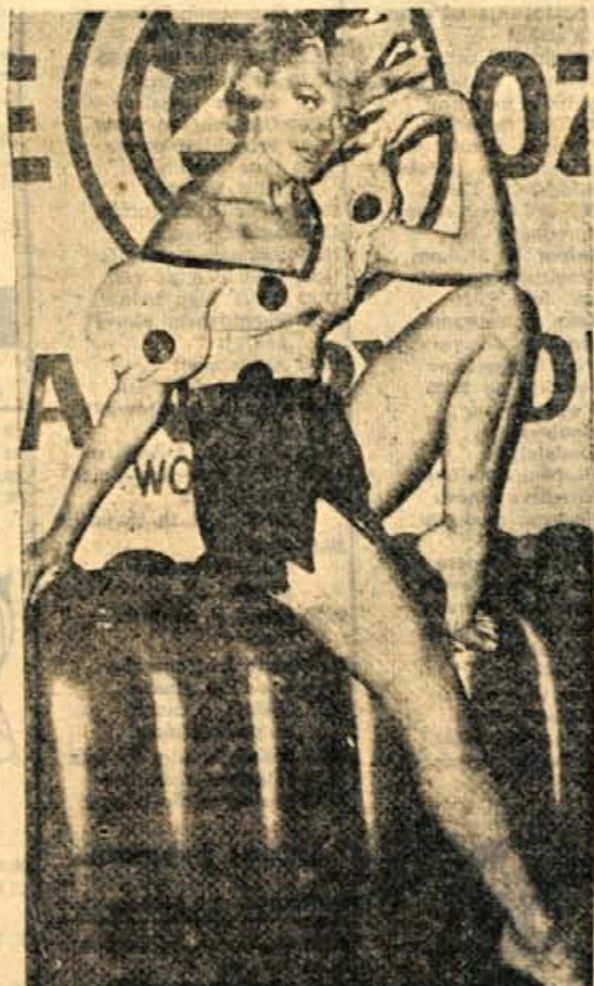
Kmetje niso zadovoljni s stanjem na francoskem posestvu, kjer so potrebne mnoge spremembe. Oblasti in tudi same kmečke organizacije z akcijo niso začele dovolj energično, zato se je večina mladih ljudi v vaskih vodstvih odločila za direktno akcijo. In ena izmed prvih takih akcij je bil "napad" na Gabinovo farmo. Njega so izbrali predvsem zato, ker je znana osebnost, a kmetom je bilo potrebno, da njihova akcija naleti na širok odmev v javnosti. Razen tega pa je omenjeni Igravec menda prav poseben veleposestnik, proti katerim se kmetje borijo, saj je njegov poklic Igranje in od tega tudi živi. Kmetje menda pretijo, da bo druga na vrsti Brigitte Bardot.

TAKOJ ZA ALZIRSKIM PROBLEMOM

Kmečki problem v Franciji ni nov. Nezadovoljstvo je doseglo enega izmed viskov že pred dvema letoma, ko so na ulicah nekoga mesta kmetje uprizorili pravo "revolucijo v majnem". Od tedaj naprej je kmečki problem - razen alžirskega - povzročal največ glavobola francoski vladi.

Kmetje predvsem niso zadovoljni z majhno ceno svojih pridelkov, ki pa se na poti do potrošnika zelo poveča. Analize so pokazale, da Francozi porabijo za hrana tisoč milijard frankov, kmetje pa od tega dobijo le 300 milijard. Kmet prodaja krompir po 5 frankov, v Parizu pa isti krompir - olupljen in ovit doseže ceno tudi do 100 frankov.

Razen tega so predvsem mladi poljedelci uvideli, da razdrobljena proizvodnja ni rentabilna. Pojavila se je težnja po združnih oblikah na vasi. Velike posesti pa so ovira združevanju zemlje, ker razdvajajo manjše parcele. Čeprav počasi, modernizacija se prodira na vasi. To pomeni, da je na vasi potrebno vedno manj rok. Višku delovne sile preostaja, da se zaposli v mestu ali na tuji zemlji ali pa da vzame v zakup dele veleposelstvenega imetja. Ta zadnja rešitev je za francoskega kmeta še najboljše, zato so njegove zahteve tudi razumljive.

V NEW YORKU SO SE PRED KRATKIM SREČALI VETERANI IZ DRUGE SVETOVNE VOJNE, DA BI OBUDELILI SPOMINE NA TEŽKE ČASE. TOKRAT SO DALEČ OD TOPOVSKEGA OGNJA IN CELAD IZVOLILI ZA KRALJICO SVOJE DIVIZIJE PRIKUPNO BROADWAYSKO IGRAVKO, KI JO VIDITE DA SLIKY

Imate pogosto utrujene noge?

Krčne žile so bile včasih le pojav pri starejših ljudeh, sedaj pa pogosto že mlada dekleta tožijo, kako jih bolijo noge.

Kako nastanejo krčne žile, še dandanes ni čisto pojasnjeno. Gre za obolenje ven, ki se v določenem času razširijo.

S čim si lahko pomagamo, da bi preprečili nadaljnje širjenje krčnih žil.

Priljubimo kar pri prehranjevanju. Priporoča se dosti zelenjave in veliko mlečnih izdelkov.

Nadalje so zelo koristne menjajoče kopeli (hladno-toplo). To se svetuje predvsem ljudem, ki dosti stojijo. Za nosečnice se priporoča prav posebna telovadba. Koristne so tudi gumi-nogavice. Kdor ima krčne žile, ugotovi, da se mu je stanje zlasti v zimskem času poslabšalo. Prav nič čudnega,

saj se v poletju več gibljemo na svežem zraku in izpostavljamo noge soncu in zraku. Nekateri zdravniki svetujejo, da bi imeli prav vsi ležalniki podstavek za noge, ta bi bil malo višje. Svetujejo, da bi si tudi med spanjem podložili noge z blazinami in da bi počivale na višjem mestu.

CEPRAV SE NEBO LE TU PA TAM NEKOLIKO POBLAČI, SICER PA SO DNEVI KAR SE LE DA POLETNI, ZE MORAMO MISLITI NA JESENSKE DNI. PO MODNIH COSOPISIH SODEČ, BODO ZA LETOSNJE PREHODNO OBDOBJE SPET NAJBOLJ PRILJUBLJENA OBLACILA DVODELNE OBLEKE. NJIHOV KROJ SE ZE NEKAJ SEZON SKORAJDA NI SPREMENIL. PRILA SO EE REDKO POPOLNOMA OZKA. ZA JOPICE PA PRAVIL, KI BI BILE EDINOLE VELJAVNA, NI

Kakšna naj bo TAJNICA

Poklic tajnice zahteva razen določene izobrazbe tudi precej ženske iznajdljivosti in prilagodljivosti. Mora se vživeti v svoje okolje, sme govoriti samo o dejstvih. Tajnica naj bo prikupna, vendar zopet ne sme misliti, da bo s svojo priklapnostjo kos odgovorni nalogi. Vedno in povsod mora biti vijudna in ohraniti mora hladno kri, pa naj bo še tako razburljivo. Tudi primerno mora biti

oblečena, vendar ne tako, da bi razkazovala telo. Bolje je, da svojih čarov ne poudarja s preveč koketno obleko. Enostavna -deux pieces- oblačila bodo najbolj primerna. Vedno je lepo tudi kriko s pulijem ali jopico.

Se pravilno kopljete?

Natočite hrnjico s toplo, vendar ne prevročo vodo. Da voda omehkate, ji dodajte pest boraksa ali kopalne soli. Prvih pet minut le iliti v banji in se odpočijte v topli vodi. Nato se pa temeljito napolnite z milom in zdrgnite s kričo, tuširajte se še z mrzlo vodo in končno temeljito zbršite z grobo brisačo.

Mali nasveti

STOJALO ZA SKODELICE. PODSTAVEK JE IZ LIPOVEGA LESA, PRAV TAKO STIRI OKROGLE PALIČICE. STOJALO ZA SKODELICE SE ZLAKIRAMO ALI PREBARVAMO S SVETLO OLJNATO BARVO. KJER STA PREJE LAHKO STALI SAMO DVE SKODELICI, JIH LAHKO STOJI SEDAJ KAR SEŠT.

OZGANE MADEŽE, pri katerih je tanina še ohranjena, navlažimo z raztopino boraksa ali vodikovega peroksida. Grobejša blaga lahko celo v tej mešanici izperemo. VEČINO MADEŽEV lahko odstranimo z rok, če odrgnemo tisto mesto z vato, namočeno v vodikov peroksid ali z limonovo rezino.

MADEŽE OD RDEČEGA VINA takoj na debelo pošujmo s soljo in jih izperimo v mlačni vodi. Tudi toplo mleko potegne madeže z blaga.

SOLATO IN ZELENJAVO naglo očistimo palčev, če jo pred pranjem za četri ure postavimo v rahlo osoljeno vodo.

MLEČNI RIZ je slasnejši, če ga, malo preden z njim postrežemo, premešamo s stepenim beljakom.

ODSTRANJUNO ODCVETELO CVETJE

Pri vseh cvetlicah, lončnicah, vrtnih cvetlicah, vrtnicah, odvetele cvetove čimprej porežemo, ker ti porabijo mnogo hrane za tvorbo semena, kar pa rastlino zelo oslabi. Z obrezovanjem odvetelih cvetov pospešujemo rast, pri vrtnicah pa še nastanek novega cvetja.

REDKVICE TUDI JESENI

Pri nas sejemo redkvice predvsem spomladi in le malo katerega gospodinja ve, da lahko pridela redkvice tudi v jeseni. Sejemo jih po grahu, čebuli, zgodnjem krompirju ali drugi zelenjavi v dobro pognojeno zemljo. Če je prevroč, gredo redkvice rade v cvet ali postanejo puhle, zato je najbolje, da jih sejemo od srede avgusta do srede septembra. Redkvicam zelo prija obilica vlage.

Ali ste realist?

Vsak dan stojimo pred kako novo odločitvijo. Ni se vedno lahko odločili, zakaj eno nam govori razum, drugo pa čustva. Ali pri vas prevladuje razum pred čustvi? Ste realist? Test vam bo odgovoril na to vprašanje.

1. Ste pod vplivom nerazveseljivega lutrnjega dogodka ves dan?	0 1 5
2. Se ugovarjate, da pri pripovedovanju nekega dogodka dodajate še malo fantastičnega?	1 4 7
3. Imate smisel za kraje (pokrajine)?	5 2 0
4. Niste lahkoverni?	6 3 1
5. Vplivajo sanje na vaša dejanja?	0 2 3
6. Lahko pri pripovedovanju vaših poznavcev hitro ugotovite resnico in izmišljotino?	4 2 0
7. Ali hitro in pogosto menjate razpoloženje?	0 2 5
8. Mislite, da je najpomembnejše, da ne kupujete s prijatelji?	5 2 0
9. Ali radi uporabljate izraze kot: čudovito lepo, bombastično, strašno hudo?	1 3 6
10. Ali se pomembnim in potrebnim stvarim radi izognete?	0 2 4
11. Ali se lahko prilagodite ljudem, s katerimi duševno ne morete harmonirati?	5 3 1
12. Občutite po kino predstavi, da bi se tudi vi tako obnašali kot filmski junak?	1 3 5

Seštejte točke.
31 do 60 točk: Ste pravi realist, s treznim preudarkom. Vaša treznost vas bo pred marsikaterim razočaranjem obranila. Bojte se pesimizma, zakaj preveč pesimistično gledanje škodljivo vpliva na razpoloženje.
16 do 30 točk: Zavedate se, da se z realizmom daleč pride, vendar se tudi zavedate, da bi bilo človešvo brez čustnosti in strasti borno. Malo več premišljenosti vam ne bi škodovalo.
5 do 15 točk: Svetovali bi vam treznega pogleda na življenje. Potkusite!

BILA JE...

Namesto osmrtnice za Marylin - nekaj odlomkov iz njenih zadnjih intervjujev

zvezda

In povedati hočem, da so me ljudje - če sem zvezda - da so me ljudje napravili za zvezdo - ne kak studio ali kak posameznik, ampak ljudje. Odziv je dosegel studio - pošta oboževalcev ali kadar sem šla na premiero ali kadar so si lastniki dvoran želeli srečanja z menoj. Nisem vedela zakaj. Ko so vsi planili proti meni, sem se ozrla, da bi vi-

Film

dela, kdo je tam in rekla: "Sveta nebesa!". Do smrti sem se prestrašila. Večkrat sem imela občutek in še zdaj ga imam včasih, da sem nekoga vlekla za nos. Ne vem koga - morda sebe.

Nase ne gledam kot na blago, toda prepričana sem, da me mnogo ljudi ima za to. Tu sem spada posebno, neka določena družba, ki naj ostane neimenovana. Če se vam zdim razočarana ali kaj - mislim, da sem res. Mislim si, da imam nekaj čudovitih prijateljev - potem pa se nenadoma vse podre. Marsikaj počno - govore o tebi časnikarjem, svojim prijateljem pripovedujejo zgodbe in veste to razočara. To niso ljudje ki jih želiš videti sleherni dan svojega življenja.

Kajpada, to je odvisno od ljudi toda včasih me povabi-jo kam, da bi nekako poživila omizje - kot muzikant, ki bo po večerji zaigral na klavir, in vem, da nisem po-

vabljen zaradi sebe. Samo okrasek sem.

Slava ima neko breme... Ni mi mar nositi vzdevke, da sem omamna in seksualna. Toda tisto, kar pride skupaj s tem, lahko postane breme... Nikoli nisem razumela tega - simbola seksualnosti, vedno sem mislila, da so simboli tiste stvari ki jih postavljaš skupaj! To je tisto, simbol seksualnosti postane stvar. Jaz enostavno sovražim biti stvar. Toda če že sem simbol nečesa, sem raje simbol seksualnosti kot česa drugega, za kar imajo simbole!... Cutim, da sta lepota in ženskost večni in da se ju ne da ponarediti... Vsi se rodimo kot spolna bitja, hvala bogu, toda škoda, da toliko ljudi prezira in zatira ta naravni dar. Umetnost, resnična umetnost izvira iz njega - vse.

igravka

Veste, Goethe je dejal: "Talent se razvije v samotni." In to resnično drži. Igravec ima potrebo po samotni, ki pa se mi ne zdi, da bi se je večina ljudi zavedala. To je skoraj tako, kot da bi imel neke vrste skrivnosti čisto zase, ki jih razkriješ vsemu svetu samo za hip, ko igraš.

Toda vsakdo stalno dreza vate. Kot da bi vsi radi po en konček tebe. Vsi nekako trgajo kosce iz tebe. Ne verjamem, da se tega zavedajo, toda to je kot: "napravi to, napravi ono". Toda ti hočeš ostanj cel - cel in na dveh nogah... Za igravca se misli, da je kot občutljiv instrument. Isaac Stern zelo

pazi na svojo violino. Kaj pa bi bilo, če bi vsakdo skakal po njej?

Morda ste opazili, da v Hollywoodu, kjer je bilo zasluženih milijone in milijarde dolarjev, ni nobenih spomenikov ali muzejev... nihče ni nič pustil za seboj, vzeli so, pograbili so vse in jo pobrali - tisti, ki so si napravili milijarde dolarjev, nikoli delavci.

Veste, mnogo ljudi ima, uh, res sitne probleme, za katere ne bi hoteli, da bi kdorkoli vedel. Toda eden mojih problemov je slučajno opazen - zamujam. Zdi se mi, da ljudje mislijo, da je vzrok mojemu zamujanju nekakšna oholost, jaz pa mislim, da je ravno nasprotje oholosti... Cutim tudi, da nisem za to veliko ameriško vrvenje - vidite, tu moraš hiteti, toda brez pravega vzroka. Glavno pa je: kadar pridem, hočem biti pripravljena, da dobro zaigram ali storim kar koli po svojih najboljših močeh.

Mnogo ljudi zna priti ob pravem času in nato "gledati v zrak", kar sem že videla... O meni je Gable rekel: "Kadar je ona tu, je tu. Vsa je tu! Tu je, da bi delala."

MARILYN MONRO JE DOLGO POMENILA ZA CELI SVET IN POSEBNO SE ZA AMERIKO POJEM ZA MLADOST, LEPOTO, SREČO IN TOPLOTO. ALI VSE TO NI BILA SAMO PREVARA

človek

Slava je zame nedvomno le minljiva in delna sreča - celo za sirote in jaz sem odrasla kot siro-

ta. Toda slava res ni za vsak dan, to te ne zadovolji. Ogreje te malo, toda ta toplota mine: Kot kavjar je, glejte - kavjar je dober, toda ne, če ga imaš pri vsaki jedi in vsak dan.

Nikoli nisem bila navajena biti srečna, tako da tega nikoli nisem jemala kot nekaj gotovega... Vidite, mene so vzgajali drugače kot povprečnega ameriškega otroka. Ker povprečni otrok dorasča v pričakovanju, da bo srečen - to je tisto, uspešen, srečen in ob pravem času. Vendar mi je bila zaradi slave mogoče srečati in poročiti se z dvema najprijetnejšima moškima, ki sem ju kdajkoli do- tlej srečala.

Nekoč so menili zame, da sem opravila - to je bil moj konec. Ko je bil g. Miller obtožen nepokornosti Kongresu (komunistične dejavnosti, op.) je eden družbinih vodij dejal, da naj pove imena in naj ga jaz pripravim k temu ali pa je z menoj končano. Rekla sem: "Ponosna sem na stališče svojega moža in vedno mu bom stala ob strani" in tudi sodišče mu je: "Končano," go rekli, "nikoli se ne bo slišalo o vas."

Priti do konca, je lahko nekako olajšanje. Nekako tako je, kot če tečeš na ne vem koliko metrov, potem pa si na ciljni črti in se nekako oddahneš - opravil si! Toda nikoli nisi opravil - začeti moraš spet vse znova.

Sedaj živim v svojem delu in v odnosih s tistimi nekaj ljudmi, na katere res lahko računam. Slava bo minila in pozdravljena - imela sem te - slava, če bo prešla - sem vedno vedela, da je nestalna. Tako je najmanj nekaj, kar sem doživela, toda to ni tisto, v čemer živim... Zdej živi samo še v spominu.

POPULARNI DIRK BOGARDE JE ZAIGRAL ENO GLAVNIH VLOG V ENEM NAJBOLJSIH POMORSKIH FILMOV, KI SO GA PRED KRATKIM POSNELI V ANGLIJI »H. M. S. DEFIANT«

Novo delo

Naš znani režiser Boštjan Hladnik je začel v okviru samesnojne proizvodne skupine, ki šteje vsega 12 članov, snemati po lastnem scenariju film »Peščeni grad«. Glavne vloge je zaupal trem mladim in uspešnim igravcem - Mileni Dravič, Aliju Ranerju in Ljubiši Samardžiću.

Branko Bauer, čigar »Nadštevilo« je letošnja festivalska publika toplo sprejela, je skupaj s Krešom Golikom in Bogdanom Jovanovićem sredi dela za scenarij novega celovečernega igranega filma »Odprti partijski sesianek«.

Ivo Vrbanič je za »Zora-film« zrealiziral lutkovni film »Pravica in krivica«, za katerega je po narodni pripovedki napisal scenarij skupaj z Dušanom Vukotičem.

Novo na tujem

Na Angleškem snemajo novi Disneyev igrani film »Konj brez glave«, ki je moderna detektivska zgodba o fantih, ki skupini obožanih gangsterjev preprečijo rop ekspresa Paris-Dijon. Režira Don Chaffey, glavne vloge pa igrajo Jean-Pierre Aumont, Herbert Lom in Leo McKern.

Lawrence Blotchman:

UBOJ V MOTELU

Prljetno kramljanje dolgočasnega šefa policijskega laboratorija dr. Daniela Coffyja s svojim asistentom, mladim Indijcem, dr. Mucerdgiem — je prekinil prihod poročnika Ritterja.

Na kratko jima je opisal dogodek iz pretekle noči in dodal, da je Ann Engersol pred eno uro umrla, ne da bi se še prej zavedla, kljub vsem naporom zdravnikov, da bi jo rešili.

»Kakšno dekle je bilo to, Max?« je vprašal dr. Coffy.

»Precej poceni. Poznate tisti tip svetloasih deklic, z nedolžnimi modrimi očmi, majhne rasti in hudobnega jezika, če jim ni vse po volji. Tri — štiri leta je bila Bestova zasebna tajnica, povsem zasebna, da vama bo bolj jasno. Pred dobrim letom sta šla narazen. Vse to je potekalo zelo civilizirano in brez škandalov, vsaj tako trdi on. Ann je odšla v Toledo, kjer se je nameravala poročiti s svojo nekdanjo simpatijo še iz šolskih let. Best se je hitro nato poročil z Bety Satardy — svojo sedanjo ženo. Toda njeni načrti se niso uresničili. Do poroke v Toledo ni prišlo, zato se je vrnila sem in poklicala Besta, da bi ji pri nečem pomagal. Ostalo vešta.«

»Čigavi zgodbi verjamete, Max, Bestovi ali tisti, kako se že imenuje... Shafferjevi? Mislim, ali je Ann umrla zaradi zastrupitve s plinom, kakor trdi Best, ali zaradi udarcev, kakor misli upravnik?« — je vprašal dr. Coffy.

»Se sam ne vem. Včeraj vas ni bilo tu in vaš mladi kolega je preiskal kri gospodične Engersol. Preizkušnja ni zasedila prisotnosti plina. Pa če znanost dokazuje, da Fred laže, zakaj bi mi potem porota verjela. Posebno še, če upoštevate, da gre tu za nekdanjo ljubico, ki ga je mogoče izsiljevala in mu grozila, da mu uniči zakon.«

»Res je, samo jaz sem preiskoval kri 14 ur po tem, ko so deklo odnesli iz motela — je pripomnil dr. Mucerdgi. Po tolikem času se je organizem že lahko osvobodil določene količine smrtonosnega plina, posebno če je bilo v krvi manj kot 10 odstotkov ogljikovega monoksida.«

»Videli bomo, za kaj gre, ko bo izvršena avtopsija.« — je pripomnil Coffy. »Max, kaj pa mislite o gospe Best?«

»Oh! Ona trdi, da verjame svojemu možu. Mislim, da je to točno, vsaj nekoliko. Če ga je spremljala, ve, kaj se je zgodilo. Mogoče je celo, da je izkoristila priložnost in zadala onesvečeni tekmiči usodne udarce z nekim predmetom, na primer z vrečico napolnjeno s peskom. Ali sta jo skupaj ubila? V vsakem primeru, sedaj me stalno kliče in roti, naj izpustim moža, ker je nedolžen. Ogorčena je na tisk, ker je že vnaprej obsodil Freda kot krivca. Samo, moral bom pred preiskovalnim sojenjem pregledati to plinsko peč, da vidim, če res kje ne pušča plina.«

Mr. Coffy se je takoj za tem, ko je zaključil z avtopsijo, po telefonu pogovoril z Ritterjem. Poročnik ga je obvestil, da mora takoj odpotovati v Toledo, vendar pa pristavil, da se bo vrnil do sojenja.

Preiskovalno sojenje se je začelo naslednji dan ob devetih dopoldne z zasliševanjem prve priče — upravnika motela Shafferja. Preporna dvorana in porotniki so pazljivo poslušali njegovo izjavo. Umrla je Hvela v motelu že tri mesece. Od časa do časa je odhajala po svojih opravkih. Ne, on ne ve, kakšni so bili ti opravi.

Potem je ponovil svojo prvotno izpoved pred policijo. Gospodična Engersol je bila grdo potolčena in on je poklical policijo. Da, spominja se gospoda Besta. On je bil tisti možki, ki je preživel del noči z umrlo. Da, slišal je, da go spod Best trdi, da so udarci na gospodični Engersol posledica padca iz postelje, toda on je deklo našel na postelji. Plin? Kaj še. Peč je gorela, toda zrak je bil čist. Pravzaprav pa, ta peč je bila skupaj z ostalimi redno pregledana še pred tednom dni.

Naslednja priča je bil dr. Grün, ki je dva dni brezuspešno poskušal pomagati Ann iz nezavestil in jo odtegniti smrti. Omejil se je na to, da je mogoče, da je smrt nastopila zaradi uboja, ampak da ne želi ničesar trditi pred avtopsijo, ki je vsekakor za to najbolj pristojna.

V vsem tem času je Fred ugaslega pogleda sedel med dvema detektivoma, medtem ko ga je številno občinstvo opazovalo že kot bodočega obtoženca. Stroj pravosodja se je sprožil — podprt z javnim mnenjem in neusmiljeno logiko.

Prav preden je bil poklican, da priča, je dr. Coffy sprejel Ritterjevo sporočilo. Poročnik mu je naročil, da naj kolikor je le mogoče zavlačuje obravnavo, da se sojenje ne bi zaključilo pred njegovim prihodom. Tako je dr. Coffy na vsako vprašanje odgovarjal nenavadno obširno, raztegoval stavke in delal nepotrebne, dolge premore, dokler sodnik ni izgubil potrpljenja:

»Samo trenutek, doktor. Ali vam je avtopsija, ki ste jo opravili, pomagala, da pridete do nekega pozitivnega zaključka — to je — zaradi česa je gospodična Engersol umrla?«

»Je, gospod — je zelo mirno odgovoril dr. Coffy. »Gospodična Engersol je umrla zaradi zastrupitve z ogljikovim monoksidom.«

V dvorani ja završalo. Enako mirno je dr. Coffy nadaljeval: »V možganih umrle smo našli karakteristične prstene krvavitve in mrtve celice v sivem možganskem tkivu. To je značilno za zastrupitev z ogljikovim monoksidom.«

»Ali to ne bi mogla biti tudi posledica udarcev, ki jih je prejela pokojnica?« — je vznemirjeno vprašal sodnik.

»Ne, gospod — je odgovoril dr. Coffy. Nato je na dolgo in široko razlagal razlike med zastrupitvijo s plinom in fizičnimi poškodbami. Pri tem se je spuščal v strokovne podrobnosti. »Poškodbe v možganih so povsem za gotovo nastopile zaradi pomanjkanja kisika — zaradi zastrupitve s smrtonosnim.« — je končno zaključil v upanju, da je dal Ritterju dovolj časa, da pravočasno pride.

»Mogoče bi nam lahko pojasnil,« — je vprašal sodnik — »kako je pokojnica vdihnila usodno količino plina, če je znano, da je peč popolnoma v redu in jo je mehanik pred kratkim pregledal?«

»Bojim se, da to že presega mojo domeno, gospod — je odgovoril doktor — toda tu je poročnik Ritter, mislim, da je on zato pojasnilo najbolj pristojen.«

Kakor hitro je Coffy zapustil sedež za priče, je poročnik nestrpno zasedel njegovo mesto: »Pregledali smo peč in ugotovili, da je v redu. Toda ko smo raziskovali še naprej, da bi našli morebitni vzrok zastrupitve, sem se vprašal, kako je mogoče, da je prišlo do tega, če je peč nepoškodovana. Povzpel sem se na streho in na svežem snegu odkril človeške sledove. Pregledali smo cev dimnika in ugotovili, da je zama-

šena. Ko smo jo očistili, smo imeli v rokah moške kavbojke, ki pa niso bile toliko poškodovane, da na njih ne bi mogli prebrati trgovine, v kateri so bile prodane. Te usodne noči je snežilo vse do 10.15 zvečer. Moji ljudje so prišli v motel ob pol treh zjutraj. Torej, v tem času se je nekdo povzpel na streho z namenom, da jo ubije. In ubil jo je.«

Poročnik je za trenutek zastal, potem pa nadaljeval: »Znamka na hlačah nas je napotila v Toledo. Ob pomoči tamkajšnje policije smo hitro našli prodajalno. Zraven te oznake je bila še ena manjša, za katero sem najprej mislil, da prav tako označuje tvrdko, ki je oblačilo prodala. Na srečo pa smo ugotovili, da je to znak delavnice za pranje in likanje. Tu imajo knjige v redu in tako sem prišel do imena mladega človeka, ki se je pred nekaj meseci bavala z neko svetlolasko, katere se je lastnica pralnice tudi še spomnila. Mladenič jo je vedno predstavljal kot svojo ženo, toda ona se je podpisovala — Ann Engersol. Lastnica me je nato obvestila, da je Ann pred štirimi meseci vzela ves svoj denar iz banke, da bi ga dala temu mladeniču — svoji simpatiji iz dijaških let. Fant ji je pojasnil, da mu je denar nujno potreben, da bo odprl bencinsko črpalko in da bi se lahko poročila. Namesto tega pa je izgnil. Dekletu je bilo potrebno okoli mesec dni, da ga je našla. Da, našla ga je v našem mestu kot solastnika motela, v katerem je bila Ann kasneje ubita. Primerjal sem imeni lastnika in mladeniča iz Toleda. Enaki sta. Gre za...«

Med publiko je nenadoma prišlo do nereda. Začuli so se vzdikati: »Tam gre?«, »Zaustavite ga!«. Sodnik se je zaman trudil, da bi v splošnem hrupu spet vzpostavil red. Dr. Mucerdgi se je ljubeznivo nagnil k svojemu kolegu Coffyju in v popolnem britanskem stilu vprašal: »Kaj niste zapazili, da je gentleman z rdečimi lasmi dober tekač?« Nekoliko porotnikov je vstalo s svojih mest. Bilil so popolnoma šokirani s spoznanjem, da so bili na robu zmote, ki bi bila lahko usodna.

»Kakor sem rekel — je nadaljeval Max Ritter, kakor hitro se je hrup nekoliko polegel — »beseda je o Shafferju, ki — mimogrede rečeno — ne bo pobegnil daleč, ker ga moji ljudje zunanaj čakajo.«

Takoj ko je sodnik prekinil sojenje oziroma osvobodil Freda Besta vsake krivde, je ta pohitel v objem svoje presrečne soproge. Z roko v roki sta prišla k Ritterju in doktorjema Coffyju in Mucerdgiu.

»Nimate pojma — je začela Bety — »kajto sem vam hvaležna, poročnik. Če bi se vse to končalo na katerikoli drugi način, si vse življenje ne bi mogla oprostiti. Počutila bi se, kot da bi izdala Freda.«

»Kot da bi me izdala?« — se je Fred namrščil. »Oprostil draga, ampak ne razumem.«

Bety je odprla torbico in ponudila možu zlato sponko za kravato: »Našla sem jo na preprogi v spalnici, ko si drugič odšel v motel. Lahko bi pomislil, da sem te namenoma poslala v nevarnost — v roke policije.«

Max Ritter je prizadevno opazoval srečno ženo: »Veste, gospa Best, da ne bi tako nekompromisno verjeli v nedolžnost svojega moža, mogoče ne bi tako globoko kopal po tem primeru. Toda verjeli ste mu tako močno, da ste neizmerno neumno lagali.«

KONEC

Kačje brdo

Kačje brdo je za Malen-
skim vrhom v Poljanski
dolini. V davnih dneh
je na njegovem pobočju sta-

**mlada
rast**

la oglarska koč, v kateri je
živel reven oglar, ki je iz
dneva v dan od vida do vida

MLADI VEDEŽ

● SVEČE

Sveče so poznali že dve
stoletji pred našim štletjem.
Izdelovali so jih iz laja in
voska. Pozneje so jih začeli
izdelovati iz parafina. Naj-
prej so sveče »viekli« tako,
da so jih namakali v raz-
topljeno tekočino laja ali
voska. Namakali so namreč
bombažna vlakna. Sedaj iz-
delujejo sveče stroji.

● NAJSTAREJŠI PREKOP

Najstarejši prekop so zgra-
dili že leta 496 pred našim
štletjem na Kitajskem. Ta
vodna pot je povezovala

v tamošnjih hostah naprav-
ljali kope in žgal oglje. Ko
pa je oglar že tako ostarel,
da kop ni mogel več naprav-
ljati, je odšel v koč in za-
lokaj:

«Vse življenje sem oglaril,
a od oglarjenja nisem mogel
nič privarčevati za stare in
betežne dni. Ko bi mi od
vsake oglenice ostal vsaj
novič, bi zdaj lahko živel,
tako pa bom moral umreti
od gladi.»

Njegov jok pa je slišala
kača, ki se je priplazila v

njegovo koč in zasikala:

«Nič ne jokaj, oglar! Tvoja
oglarina je bila revna. Ce-
tudi nisi nič privarčeval, ti
bom pomagala, da boš živel.»
«I, kdo pa si ti?» se je za-
vzel oglar.

«Kača kraljica sem.» Je
rekla kača. «Se še spomi-
njaš, da si našel moj skrivni
dular, ko si napravljati kopo?
Lahko bi mene in ves moj
zarod pobil, a si nas vse pri
življenju pustil. Dejal si:
vsaka žival rada živi, živite
tudi ve, kača in kačiči!»

«Spominjam se.» se je na-
smehnil oglar. «Davno dav-
no je bilo to. Spoznal sem
pa, da je z lastnimi žulji že
molekdo obogatel.»

«Brez nesreče ni sreče!» je
zasikala kača kapljica. «Da-
la ti bom kačjo lev. Posuši
jo na senu in kadar ti bo
huda predla, udari z njo po
mici in reci: Črna roka —
bela pogača!»

Polje se je kača kraljica
olevita in se odplazila iz
koče.

Oglar je pobral kačjo lev.
Jo posušil in spravil v žep.
Kadar je bil lačen, je udaril
z njo po mizi in začel: Čr-
na roka — bela pogača!»

In glej! Komaj je izrekel
čarobne besede, že se je
pred njim pojavila na mizi
pogača, bela ko padani sneg.

Tako bi bil oglar srečno
živel do konca svojih dni, če
bi ga nekoga dan ne bil ob-
iskal cigani, ki je videl, kako
si je oglar pričaral belo po-
gačo in ga z njo pogostil.

Cigan je cigani. Ukradel je
oglarju kačjo lev in izginil v
ciganski ostrog. Tamkaj pa
je z njo udaril ob črno zem-
ljo in zaklical: «Bela pogača
— črna roka!»

In ker je, batica neumna,
zamenjal besede, so mu po-
črnille le tatinske roke, po-
gače pa nikjer.

Od takrat imajo vsi cigani
črne roke.

ZNAŠEL SE JE

Ivanček se je s svojimi
prijetelji žogal pred neko
trgovino. Događilo pa se je,
da je žogo premočno brenil
in ta je zletela v izložbo in
razbila steklo. Ivanček se je
hitro pognal v beg, toda tr-
govski pomočnik je bil hi-
trejši. Ko ga je prijel za
suknjič, ga je potresel in mu
rekel: «Vidiš, nisi mogel
pobegniti, ujel sem te...»

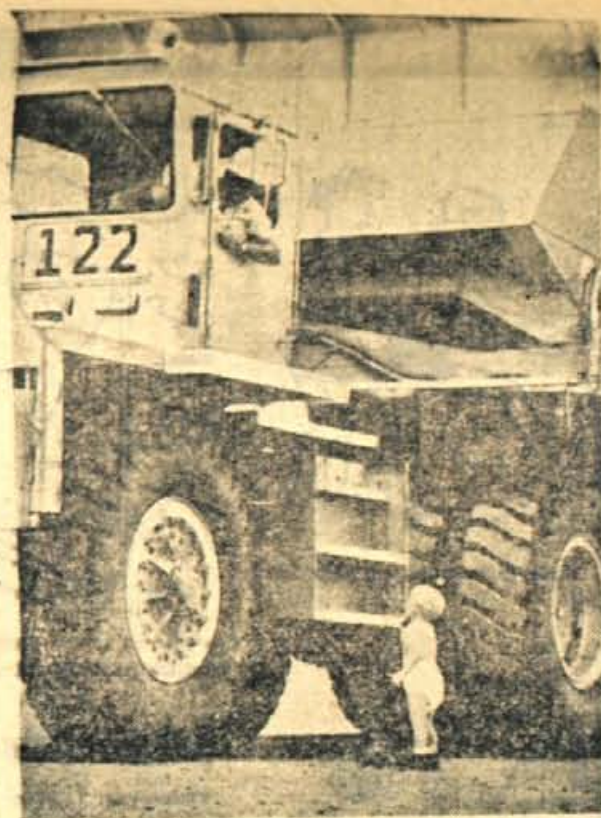
«Toda, striček, jaz sploh
nisem hotel zbežati. Tekel
sem domov, da bi prinesel
denar in plačal steklo...»

OPRAVIČILO

Janezek se je razjezil na
teto in ji rekel: «Teta, ti si
koza!»

Razen tega da so mu za to
izjavo pošteno izprašili hla-
če, je moral tudi obljubiti,
da bo teto prožil za odpu-
ščanje. Sikesano se ji je pri-
bližal in jokajoč izdavi:

«Teta, meni je zelo žal, da
si ti koza.»

KO JE NIKOLI BRAD ALEXANDER PRED KRATKIM OB-
SKAL SVOJEGA OČETA NA ADELNOVNEM MESTU, MU JE
OD ZACUDENJA ZASTALA SAPA. DOMA SO MU RESDA
PRIPovedovali, da njegov oče vozi veliki TO-
VORNJAK, TUDA KAJ TAKEGA NI PRICAKOVAL. TO-
VORNJAK, KI GA VIDITE NA SLIKI TEHTA 80 TON IN
LAHKO NATOVORI TOVOR, KI JE 100 TON TEŽAK. KO-
LESA IMAJO PREMER 1,80 M IN OČE ALEXANDER SEDI
NA NAJVIŠJEM AVTOMOBILSKEM SEDEZU V KALI-
FORNIJI

Kupec Stockholma

Ce se to dogaja pogosto ali
bolj redko — ne bi mogel
reči, toda da je na trgu me-
sta Havarata še vedno mo-
goče najti pretekane trgovce
— to je gotovo. Ne da bi tre-
nili z očesom, vam bodo
prodali, karkoli jih je volja.
Težko, da so še kje na svetu
boljši mojstri.

Nekoč se je na semanju dan
tam znašel neki trgovec, ki
je prodajal zares nenavadno
blago: goro Mont Blanc, In-
dijaki oves, Mesecevo mor-
je... Svoje blago je tako
spretno hvalil, da mu je po
eni uri ostalo samo še mesto
Stockholm.

Mesto je kupil neki brivec,
a plačal ga je zares poceni:
eno strizenje in eno masažo.

Ko je trgovec odšel, je
brivec na vidno mesto med
dve ogledali izobesil diplomo,
na kateri je pisalo: LAST-
NIK MESTA STOCKHOLM.
Brivec ni zamudil nobene
priložnosti, da se ne bi pred
svojimi strankami pohvalil z
diplomo, ki mu je priznava-
la, da je lastnik mesta
Stockholm. Vedno je našel
tudi odgovore na vsa njho-
va vprašanja.

To je mesto na Svedskem.
Še več — prestolnica! — bi
razlagal pravemu.

— V njem je skoraj milijon
prebivalcev, in — kar je sa-
mo po sebi razumljivo — vsi
so moja last! — je pojasnje-
val drugemu.

— Tam je, vsekakor, tudi

dober kos motja, no žigavo
je to morje, vam ne bi mogel
povedati, — je govoril tre-
tjemu.

«Kdaj je kupil mesto, je
brivec začel varčevati. Ni
minil dan, da ne bi spravil
v vrečino vsaj nekoliko dro-
biža. In tako je preteklo
leto zbral dovolj denarja in
krenil na Svedsko, da vidi
svoje imetje. Mesto Stock-
holm se mu je zazdeje kot
maršve iz pravljice, a Svedi
najbolj prijazni ljudje na
svetu. Samo kakšna nesreča:
ničesar niso razumeli, kar
jim je govoril, a on — tudi
besedice ne od vsega njho-
vega govorjenja.

— Jaz sem lastnik tega
mesta! Ali vam je to znano?
— jih je vprašal brivec. —
Ali so pri vas prebali raz-
glas o tem?

Svedi so prikimavali in se
ljubeznivo nasmejali. Niče-
sar niso razumeli, a bili so
dobro vzgojeni.

Brivec si je zadovoljno mel
roke in si mislil: «Tako
mesto, a lahko se reče —
zastonj! Strizenje in masaža!
Nič pol pipe tobaka!»

Veslil se je brivec in niti
slutil ni, da je naredil slabo
kuptijo. Še več — da je me-
sto preplačal!

Ker je dovolj hit v svet, pa
da ves postane tvoj. Da, da,
vse Tvoj, njegov in njegov
in od vseh otrok, ki živijo
na zemlji.

Giani Rodari

PRVO SREČANJE Z ŽIVALMI. TUDI IGRA JE PRI TAK-
SNIH SREČANJIH VEDNO NA PRVEM MESTU

PROBA

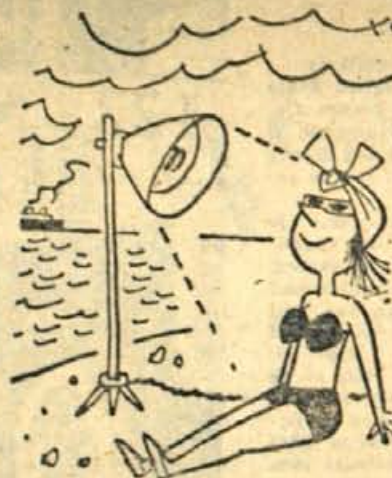
— Voda je nekoliko toplejša kot včeraj

NA JADRANU

— Za vas pravijo, da napihujete stvari, pa bi vas prosil za uslugo.

IZNAJDLJIVOST

— Ko se vrnem domov, bodo prijateljice ponorele od nevoščljivosti!

Rešitev križanke št. 49

Vodoravno: 1. mesnica, 8. artikel, 9. ta, 10. kali, 11. bor, 12. smet, 14. rt, 16. radikal, 18. planika.

Rešitev križanke št. 50

Vodoravno: 1. osama, 6. salama, 8. al, 9. Tina, 11. matador, 13. amid, 14. NG, 15. anonsa, 17. Argau.

SPREMEMBA

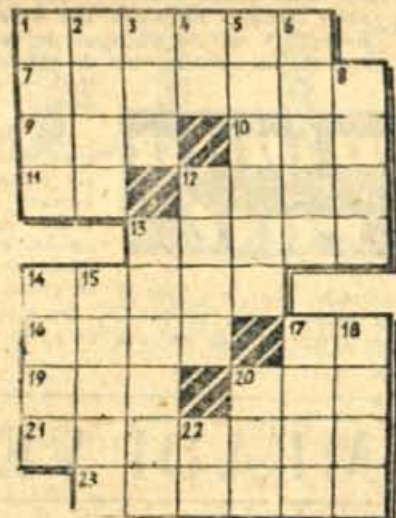
— Vidiš, ni več črnih fondov v sportu!
— Kako jih bodo pa potem odslej imenovali?

REZERVACIJE

— Joj, kako ste vi rezervirani!

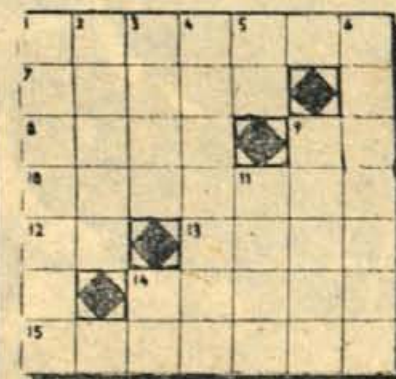
Križanka št. 51

Vodoravno: 1. štrafik, 7. zvezna država v ZDA, 9. del obleke, 10. beograjski tednik, 11. kemijski simbol za amerij, 12. ječanje, stokanje, 13. bolgarsko pristanišče ob Crnem morju, 14. izolacija, osmitiv, 16. pisalo, 17. avtomobilska oznaka Banje Luke, 19. veletok v Indiji, 20. veznik, 20. sodnik na tekmovalju, ki da znak za začetek tekme, 23. vojska.

Navpično: 1. dih, 2. otosano deblo, 3. zvišana glasbena nota, 4. soseščna soglasnika, 5. proti, zoper, 6. negativno nabit električni delec, 12. ime slovenskega dirigenta Hubada, 13. največja makedonska reka, 14. opisovanje, oris, 15. mesto blizu Subotice, 17. znan turističen kraj na Gorenjskem, 18. denarna enota soseščne države, 20. oče, 22. začetnici slovenskega pisatelja (Hči grafa Blagaja).

Križanka št. 52

Križanka je magična, zato velja prva številka za opis vodoravno, druga pa za navpično:

1., 1. Sportna igra z žogo, 7., 2. mesna jed, 8., 3. znani nemški filozof, 9., 14. kazalni zaimek, 10., 4. jezenski mesec, 12., 5. avtomobilska oznaka Makarske, 13., 11. južnoitalijansko pristanišče ob Jadranu, 14., 9. kraško vino, 15., 6. snov, materija.

Vabilo na proslavo tridesetletnice mature je državljani Siratka sprejel s posebnim navdušenjem. Srečanja s svojimi nekdanjimi sošolci se je veselil kot otrok kramarskega shoda. Hkrati pa ga je pestilo vprašanje, koliko nekdanjih sošolcev se bo odzvalo. Ko so se po opravljeni maturi razšli, jih je bilo štirindvajset — petnaest fantov in devet deklet. Napočil je dan srečanja in Siratka se je palm mešanih čustev in

letnico — in pomenljivo pogledal po družbi. »Trideset let je minilo,« je začel s bričavim piskajočim glasom astmatika, »kar smo se razšli polni mladosti, optimizma in načrtov za prihodnost...« »Trideset let...« si je mislil Siratka in nenadoma ga je začelo vse skupaj strahovito zabavati. Opatoval je Fonzo, ki mu je ohlapna proteza v zgornji čeljusti povzročala pri govorjenju očitne pregla-

njegovi levici sedi Ana. Vseskozi rečno dekle — prevesno, da bi se moški upali zanimati zanjo. Zdi jih ima že petdeset in aduti, da bi osvobodila moškega, so ji polli. Siratka se je kot obseden razgledoval po galeriji večidel prežgodej ostarelih obrazov, nagubanih in okroglih, brezbarvnih in za-riplih... In nobeden ni tasil, da krepko stopa v jesen svojega življenja. Fonza je končal z nagovorom in potem so trčili. V sobi se je naveliko prijetno razpoložen in Siratka je dobesedno prekipeval od dobre volje. Počutil se je kot doajsetletnik, krepak in poln veselja do življenja. Zdelo se mu je, da je z leti in starostjo prepetnajšil vsa družičino. Vsi so se neznansko postarali, le on je tak kot nekoč.

30 let mature

občutkov napočil na kraj zmenka. Posebna soba restavracije »Naš brava«, kjer so se v študentskih letih pogosto sbajali, je sprejela prve goste. Za njimi so prihajali novi. Kakšno srečanje! Stiski rok po dolgih letih, stotera vprašanja in včasih zadrega... Zbralo se je dvanajst ljudi. Zdaj so čakali še trinajste. Vstopil je Siratka. Na pragu je obstal in začudeno pogledoval po svojih sošolcih. Zmedlo ga je predvsem dvoje: to, da je bil trinajsti, in pa resnica, da je od mature minilo trideset let. Svoje sošolce si je predstavljal v nekdanji podobi, zdaj pa so stali pred njim ljudje okrog petdesetih. Mnoge izmed njih ne bi več spoznal. Pet desetletij je opravilo svoje. Potem so posedli okrog mize. Čez čas se je dvignil Fonza — ta je tudi poskrbel za tokratno ob-

vice. Bil je plešast, zabuhlega obraza in prevelikega trebuha. Siratkov pogled je zdrknul na sošolca Albina. Zgrbljen in sub kot trlica je sedel poleg govornika in z nervoznimi prsti venomer vrtil kozarec. Prava pisarniška stenica, pedant in zakrknjen samec. Nemara bi mu človek prisodil deset let več. Potem se je Siratkov pogled ustavil na sošolki Polonci. Nekoč lepa vitka deklica (osi so bili vanjo zaljubljeni!) se je spremenila v zavaljeno matrono z osivelimi štrnastimi lasmi in ogromnim oprsem. Siratkov pogled je nečakano potoval od obraza do obraza. — Tamle sedi Cene — subljat moščček s srpastimi nožicami, velikimi naočniki s črnimi okvirji in s prevelikim vozlom kravate pod brado. Povzpel se je do pravnika in družine s petimi otroki. — Na

Strumno uzravnat je vstopil v sosednjo sobo. Pri točilni mizi je naročil vermut. V zanosu svoje moškosti se je razgledoval po bližnjih omini. V bližini sta sedeli dve deklici. Siratka se je široko nasmehnil, pomekiknil in nazdravil z visoko dvignjenim kozarcem. Pijača se mu je zaletela, zakaj tisti trenutek je zaslišal: »Kaj si le domišlja ta stari tepec!« Pripomba je na mah pohrala smeh s Siratkovega obraza. Obrnil se je k točilni mizi. Onkraj mize se je zagledal v ogledalu. Z razprtimi usti je strmcl v svojo podobo — v svojo gola lobanjo z vencem redkih sivih las, v debelo lice z dvojnimi jodbradkom... Napihnjenega trebuha ni videl, ker je stal za točilno mizo. Pri srcu ga je stisnilo. Tudi zanj velja tridesetletnica mature. S. S.